

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM)

(2017/C 017/05)

Raportor: domnul Luc VAN DEN BRANDE (BE-PPE)

președintele Consiliului de administrație al Biroului de legătură Flandra-Europa (VLEVA)

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Revizuirea CFM: observații generale

1. este de părere că cadrul financiar multianual (CFM) este, în primul rând, un instrument de politică pentru identificarea și urmărirea obiectivelor strategice europene și că, întrucât CFM oferă finanțare pentru funcționarea Uniunii Europene, dezbateră privind revizuirea acestuia este în principal de natură politică, nu tehnică;
2. subliniază importanța CFM din perspectiva garantării faptului că cheltuielile UE pe termen lung sunt previzibile și se efectuează în conformitate cu politicile comune stabilite de comun acord. Aceste principii generale sunt esențiale pentru autoritățile locale și regionale (ALR) și alți beneficiari ai fondurilor UE;
3. ia act de faptul că CFM este de o importanță deosebită pentru autoritățile regionale și locale (ALR), deoarece joacă un rol vital în punerea în aplicare a obiectivelor politicii europene; prin urmare, subliniază că autoritățile locale și regionale sunt implicate – în mod direct și/sau indirect – în gestionarea sau cheltuirea a 75 % din bugetul UE;
4. regretă faptul că actualele plafoane ale CFM sunt pentru prima oară inferioare celor anterioare, obligând Uniunea Europeană să-și asume mai multe responsabilități cu mai puține resurse financiare; își reiterează îngrijorarea, afirmată deja în avizele sale anterioare, cu privire la plafoanele CFM ⁽¹⁾;
5. își reiterează convingerea că eficacitatea politicii europene depinde de aplicarea corectă a principiului guvernantei pe mai multe niveluri, considerat a fi unul din principiile generale aplicate fondurilor structurale ⁽²⁾ și afirmă că fiecare nivel de guvernare, în conformitate cu competențele sale, cooperează într-un mod eficient pentru atingerea obiectivelor politice; avertizează, în acest sens, cu privire la reducerea gestionării partajate a programelor și la tentativele de centralizare a fondurilor la nivel european; subliniază că o abordare locală este, de asemenea, esențială pentru eficiența politicilor UE, care implică diferite niveluri de guvernare, sectoare și antrenarea părților interesate într-un proces colaborativ pentru abordarea problemelor, deoarece acestea dispun de experiență într-un anumit spațiu geografic;
6. observă că UE se confruntă cu o scădere continuă a nivelurilor de investiții, ceea ce duce la un decalaj investițional în UE care, conform estimărilor Comisiei, ajunge la circa 370 de miliarde EUR sub nivelul istoric; sprijină eforturile Comisiei de a contribui la soluționarea acestui decalaj și printr-o concluzare mai strânsă cu sectorul privat și cu scopul de a mobiliza capital privat, și anume prin intermediul Planului de investiții pentru Europa și al Fondului european pentru investiții strategice (FEIS);
7. salută intenția Comisiei de a prezenta în toamna anului 2016 o propunere legislativă privind consolidarea FEIS pentru perioada de după 2018, care ar trebui, în special, să dezvolte sinergii între fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și Fondul european pentru investiții strategice (FEIS). În acest context, invită Comisia să stabilească criterii clare pentru a identifica adăitionalitatea proiectelor FEIS și pentru a aborda dezechilibrele geografice ale proiectelor FEIS, lipsa proiectelor transfrontaliere și deficitul de investiții în infrastructură durabilă de bandă largă, eficiență energetică și transporturi. Subliniază, de asemenea, că revizuirea CFM în sensul majorării liniilor bugetare care oferă baza financiară pentru consolidarea FEIS (FEIS 2.0) este o condiție esențială;

⁽¹⁾ CDR275-2013_00_00_TRA_AC (23-24).

⁽²⁾ Propunere modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, care fac obiectul cadrului strategic comun, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului [SEC(2011) 1141 final] [SEC(2011) 1142 final].

8. consideră că trebuie să se examineze dacă este posibilă creșterea investițiilor printr-o ajustare a clauzei privind investițiile care să permită statelor membre să se îndepărteze, în anumite condiții, de la obiectivul pe termen mediu sau de la programul de ajustare bugetară convenit în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere (PSC). Printre investițiile eligibile se numără cheltuielile efectuate la nivel național pentru proiectele cofinanțate de UE în cadrul politicii structurale și de coeziune, inclusiv inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” (*Youth Employment Initiative – YEI*), și al FEIS.

9. salută eforturile regiunilor și autorităților locale europene de a încuraja creșterea investițiilor private și a le asocia cu investițiile publice pentru a genera locuri de muncă și creștere economică;

10. subliniază că actualul CFM și-a atins deja limitele, epuizând plafoanele în anumite domenii și utilizând toate instrumentele de flexibilitate posibile în prezent;

11. subliniază necesitatea unei revizuirii complete la jumătatea perioadei a CFM. Este extrem de necesară o reală revizuire la jumătatea perioadei atât a plafoanelor CFM, cât și a dispozițiilor specifice ale Regulamentului privind CFM. Aceasta trebuie să ia în considerare rezultatele analizei și să pună la dispoziția UE un cadru bugetar viabil, adaptat priorităților politice și provocărilor sale;

12. subliniază că, în cazul în care sunt identificate noi priorități, instituțiile vor trebui să își asume responsabilitatea de a asigura finanțarea noilor sarcini, fie prin identificarea clară a domeniilor de politică care nu mai sunt priorități ale Uniunii, fie punându-se de acord asupra unei revizuirii în sensul majorării plafoanelor CFM;

13. reamintește instituțiilor că resursele limitate nu ar trebui să ducă la o reducere a priorităților comune ale UE;

14. invită instituțiile să încheie revizuirea CFM cât mai curând posibil, pentru a acorda timp suficient de pregătire a propunerilor Comisiei pentru CFM post-2020, care urmează să fie prezentat până la 1 ianuarie 2018;

Revizuirea CFM: recomandări specifice

15. avertizează că, deși înțelege nevoile urgente, utilizarea unor mecanisme de finanțare și fonduri fiduciare nu poate fi un pretext ca inițiativele Uniunii să rămână (parțial) în afara bugetului UE – și astfel să scape de sub controlul democratic al Parlamentului European – și să fie gestionate de statele membre;

Priorități și provocări politice pentru a doua jumătate a CFM

16. subliniază că, în a doua jumătate a CFM, ar trebui să se acorde atenție următoarelor priorități și provocări politice care au un impact direct sau indirect asupra bunăstării cetățenilor europeni:

— promovarea locurilor de muncă, a creșterii economice și a competitivității: FEIS a fost instituit fără o revizuire a plafoanelor CFM, prin redistribuirea programelor existente (reducerile din cadrul Orizont 2020 cu 2,2 miliarde EUR și din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei cu 2,8 miliarde EUR); o revizuire a CFM ar trebui să compenseze reducerile legate de FEIS aplicate acestor programe;

— realizarea unei mai mari sinergii între programele UE de promovare a investițiilor publice și private în regiuni și orașe, în special în ceea ce privește obiectivul UE în materie de coeziune teritorială. Comitetul își reiterează solicitarea privind adoptarea unei viziuni teritoriale globale asupra zonelor urbane și rurale ca spații funcționale complementare;

— soluționarea șomajului, în special a șomajului în rândul tinerilor: prin urmare, trebuie continuată inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” (*Youth Employment Initiative – YEI*), cel puțin până în 2020, punându-se în mod special accentul pe reintegrarea tinerilor pe piața forței de muncă;

— integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă;

— abordarea cauzelor destabilizării și ale crizelor externe;

- abordarea crizei migrației și a refugiaților: resursele disponibile în rubrica 3 a actualului CFM sunt insuficiente pentru a rezolva această problemă în anii următori. Ar trebui majorat plafonul CFM, pentru a se putea asigura primirea și integrarea migranților, sarcini asumate în principal de către autoritățile locale și regionale; noul CFM oferă o ocazie de a consolida resursele alocate pentru punerea în aplicare a priorităților Agendei europene privind migrația;
- asigurarea securității interne și combaterea terorismului: ca urmare, ar putea fi luată în considerare o creștere a plafoanelor CFM pentru rubrica 3;
- stimularea protecției sociale, coroborată cu obiectivul de a pune în aplicare dimensiunea socială a UEM. Protecția socială este o condiție necesară pentru asigurarea păcii sociale și a creșterii economice în statele membre;
- abordarea problemelor demografice, în special printr-o mai bună urmărire a cheltuielilor legate de aspectele demografice, în principal în cadrul fondurilor ESI și al FEIS;
- abordarea diferitelor crize cu care s-au confruntat agricultorii europeni de la începutul actualului CFM;

Compensarea reducerilor bugetare legate de FEIS

17. ia act de faptul că Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) sunt simptomatice pentru disfuncționalitățile bugetare: există o diferență uriașă între obiective și bugetele disponibile pentru întreaga perioadă de programare 2014-2020, în ciuda reducerilor bugetare efectuate în favoarea Fondului european pentru investiții strategice (FEIS) nou instituit;

18. constată, pe de altă parte, că proiectele finanțate prin programul Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei au o valoare adăugată europeană semnificativă;

19. consideră că este prea devreme pentru a evalua dacă crearea FEIS a antrenat posibile pierderi de fonduri generale pentru proiectele europene de cercetare și de infrastructură;

20. reiterează necesitatea consolidării programului Orizont 2020 și a MIE în cadrul procedurii bugetare anuale, pentru a compensa, pe cât posibil, reducerile convenite în cursul negocierilor privind FEIS și pentru a le permite să își îndeplinească obiectivele convenite cu ceva mai mult de doi ani în urmă;

Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”

21. salută măsurile luate în 2014 și 2015 de Comisia Europeană și autoritatea bugetară în ceea ce privește întregul pachet financiar al inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”, deoarece aceasta a transmis un mesaj clar tinerilor din regiunile cele mai afectate cu privire la importanța crucială a întregii inițiative;

22. solicită continuarea inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”, după o evaluare completă a performanțelor sale și ajustările ulterioare pentru depășirea obstacolelor ce apar la punerea sa în aplicare, precum și furnizarea de noi credite de angajament începând din 2017;

23. solicită instituțiilor să își îndeplinească angajamentele luate în cadrul negocierilor privind bugetul UE pentru 2016 și solicită Comisiei Europene să tragă învățăminte din rezultatele evaluării inițiativei și, după caz, să facă propuneri pentru continuarea acesteia până în 2020;

24. în prelungirea inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”, Comitetul solicită Comisiei ca, în cadrul revizuirii CFM, să adopte o inițiativă specială pentru a stimula integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă;

Flexibilitate

25. este în favoarea flexibilității în ceea ce privește CFM și bugetele anuale, pentru a oferi răspunsuri la evenimente neprevăzute sau la noi provocări, dar lansează un avertisment cu privire la așteptările excesive în acest domeniu. Mai multă flexibilitate nu reprezintă o soluție la insuficiența resurselor financiare pentru realizarea obiectivelor europene;

26. solicită Comisiei Europene să evalueze toate prevederile în materie de flexibilitate ale Regulamentului privind CFM, în vederea eliminării constrângerilor care ar putea împiedica utilizarea lor integrală și îmbunătățirea funcționării lor;

27. atrage încă o dată atenția Comisiei Europene și autorității bugetare că există mai multe opțiuni, cu niveluri diferite de complexitate și de fezabilitate, și că acestea trebuie discutate fără părtinire sau suspiciuni;

28. afirmă că, la evaluarea posibilităților de a asigura un nivel mai ridicat de flexibilitate și predictibilitate, trebuie respectat principiul bunei-credințe și al stabilității condițiilor-cadru pentru statele membre și actorii economici, trebuind totodată luate în considerare realocările efectuate anterior din diferite categorii;

29. este de părere că posibilitățile evocate mai sus ar putea include:

- o mai mare flexibilitate în ceea ce privește realocarea resurselor, într-o primă fază între instrumente și linii bugetare;
- simplificarea utilizării instrumentului de flexibilitate în conformitate cu punctul 12 din Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013, deoarece utilizarea sa este împiedicată de procedurile decizionale;
- o procedură simplificată pentru adaptarea și creșterea plafonului de cheltuieli, pentru a face față unor circumstanțe imprevizibile sau unei schimbări a priorităților politice;
- revizuirea în sensul majorării a plafoanelor CFM, atât în ceea ce privește creditele de plată, cât și creditele de angajament, astfel încât acestea să reflecte prioritățile politice și bugetare ale Uniunii;
- creșterea marjei pentru situații neprevăzute, ca soluție de ultimă instanță, de la nivelul actual de 0,03 % din VNB la o rată mai ridicată;

30. atrage atenția Consiliului asupra faptului că creditele de plată pentru instrumente speciale (instrumentul de flexibilitate, Fondul de solidaritate al UE, Fondul european de ajustare la globalizare și rezerva pentru ajutoare de urgență) ar trebui calculate deasupra plafoanelor CFM, ca în cazul creditelor de angajament;

31. subliniază că pachetele privind politica de coeziune nu sunt adecvate pentru a face față crizei actuale în mod substanțial, cu suficientă flexibilitate, trei dintre motive fiind: planificarea acestora pe termen lung, concentrarea lor pe investițiile structurale și concentrarea tematică; invită Comisia Europeană să prezinte soluții pentru rezolvarea acestei probleme, în afara pachetelor bugetare ale politicii de coeziune;

32. deși pachetele financiare naționale prealocate, inclusiv cele prevăzute în politica de coeziune, nu pot fi reduse prin revizuire la jumătatea perioadei, invită Comisia Europeană să prezinte, în propunerea sa, un algoritm exact privind modul în care vor fi ajustate pachetele privind politica de coeziune în acest an, în conformitate cu articolul 7 din Regulamentul CFM, și în ce mod acest lucru va afecta mecanismele de flexibilitate ⁽³⁾;

Plăți restante

33. constată că, dacă temerile sale se adeveresc, CFM 2014-2020 va antrena un nou deficit în bugetul european ⁽⁴⁾; din cauza lipsei creditelor de plată, Comisia nu va fi în măsură să își îndeplinească obligațiile. Această tendință este extrem de îngrijorătoare ⁽⁵⁾;

34. subliniază că plățile restante au efecte negative asupra regiunilor și diverselor părți interesate ca beneficiari ai bugetului UE, antrenând riscuri precum pierderea unor investiții, reducerea unor activități, anularea unor proiecte, a unor împrumuturi pe termen scurt, precum și întârzierea punerii în aplicare a programelor operaționale; dat fiind gradul scăzut de sustenabilitate financiară, scade și interesul potențialilor beneficiari de a face uz de aceste ajutoare;

35. avertizează cu privire la actualele plăți restante și previziunile prea optimiste ale Comisiei Europene referitoare la scăderea acestora la sfârșitul anului 2016;

⁽³⁾ În conformitate cu articolul 90 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, Comisia revizuieste eligibilitatea statelor membre pentru a primi susținere din Fondul de coeziune pe baza cifrelor referitoare la VNB-ul Uniunii pentru perioada 2012-2014 pentru UE-27 și pachetele financiare naționale sunt ulterior recalulate, efectul net total al ajustărilor respective depășind 4 miliarde EUR (astfel cum este prevăzut în Regulamentul privind CFM).

⁽⁴⁾ Actualul CFM a început cu „o datorie” din cadrul anterior de 23,4 miliarde EUR, iar, la sfârșitul lui 2014, aceasta a atins un nivel fără precedent de 24,7 miliarde EUR pentru programele de coeziune din perioada 2007-2013.

⁽⁵⁾ CDR275-2013_00_00_TRA_AC.

36. reamintește că unul dintre elementele care contribuie la această scădere este rata de absorbție a programelor din cadrul politicii de coeziune în perioada de programare 2007-2013. Rata de absorbție până în prezent este de aproximativ 88,9 % (cererile finale de plată nu sunt incluse) și nu va ajunge la 100 % după ce vor fi achitate toate cererile finale de plată. Ca urmare, o parte importantă a programelor politicii de coeziune vor face obiectul unei dezangajări, ceea ce va avea efecte negative asupra coeziunii economice, sociale și teritoriale a UE;

37. își exprimă temerea cu privire la probabilitatea ca unele aspecte să contribuie la acumularea de noi plăți restante în a doua jumătate a CFM și, prin urmare, să pună în pericol sau să întârzie plățile către toate părțile interesate. Printre aceste aspecte se numără: faptul că plafonul actual de plată va fi redus în continuare începând din 2018, din cauza compensării efectuate ca urmare a mobilizării în 2014 a marjei pentru situații neprevăzute; faptul că o parte din creditele de plată din 2014 și 2015 sunt folosite pentru a achita plățile restante din trecut; faptul că, în cadrul angajamentelor suplimentare pentru migrație, a fost prevăzută alimentarea anticipată de 2 miliarde EUR în plăți din fondurile ESI către Grecia în 2015 și 2016, fără o majorare a creditelor de plată și fără consolidarea plăților;

38. își exprimă îngrijorarea cu privire la adoptarea întârziată a programelor operaționale conexe fondurilor ESI și la riscul acumulării de noi facturi neplătite în a doua jumătate, și în special la sfârșitul CFM; invită, prin urmare, Comisia Europeană să prezinte un calendar al plăților pentru politica de coeziune până la sfârșitul perioadei de programare 2014-2020, în vederea asigurării de resurse suficiente pentru executarea plăților către statele membre;

39. solicită să se renunțe la returnarea surplusului către bugetele naționale ale statelor membre, acestea urmând să fie scăzute din contribuția statelor membre la bugetul UE pentru anul următor;

Un buget axat pe rezultate și guvernanta economică

40. constată că, la momentul negocierii actualului CFM, instituțiile nu au reușit să evalueze în mod corespunzător posibilele consecințe ale crizelor neprevăzute și că acestea ar fi trebuit să introducă mai multă flexibilitate în CFM. Unul dintre răspunsurile posibile la această problemă, pe lângă o mai mare flexibilitate, ar putea fi un buget stabilit pe bază de rezultate dovedite;

41. salută inițiativa Comisiei Europene de a prezenta „un buget axat pe rezultate” (BFOR), care vizează modul în care este cheltuit bugetul, domeniile în care este cheltuit, modul în care aceste cheltuieli sunt evaluate și modul în care sunt comunicate rezultatele, și în vederea stabilirii unor criterii de primire a statelor membre și a regiunilor care obțin cele mai bune rezultate în materie de gestionare a resurselor;

42. solicită îmbunătățirea raportării financiare de către Comisia Europeană. Aceasta înseamnă, în principal, raportări actualizate la intervale regulate și într-o formă standardizată ale principalelor cifre pentru toate instrumentele/rubricile CFM;

43. susține că cheltuielile UE ar trebui să fie mai strâns legate de provocările politicii economice a statelor membre și de coordonarea politicii economice a UE; solicită Comisiei Europene să asigure o legătură mai eficientă între resursele UE și coordonarea politicilor economice în UE, pentru a alinia mai bine investițiile la cerințele politicii economice, fiscale și de ocupare a forței de muncă. Această abordare ar trebui analizată în mod corespunzător în prealabil și din perspectiva realizărilor sale în cadrul politicii de coeziune, pentru ca regiunile și cetățenii să nu sufere ca urmare a politicilor macroeconomice ale statelor membre și să nu aibă de suportat consecințele măsurilor de la nivel național;

Valoarea adăugată europeană

44. subliniază că conceptul de valoare adăugată europeană trebuie încă discutat, luând în considerare nevoile și interesele specifice ale regiunilor și autorităților locale europene;

45. sugerează că trebuie elaborate standarde de evaluare comune, care să fie utilizate pentru măsurarea valorii adăugate europene a operațiunilor cofinanțate de la bugetul UE, pe baza rezultatelor. Subsidiaritatea ar trebui să reprezinte un criteriu clar pentru a evalua o astfel de valoare adăugată, întrucât există investiții UE care, având în vedere amploarea lor, sunt mai bine efectuate prin intermediul unor programe la nivelul UE, în timp ce altele ar fi mai eficiente dacă ar fi gestionate la nivel local sau regional. Aceste standarde, pe lângă faptul că ar permite compararea aditivității diferitelor programe europene, ar putea servi drept bază sau justificare pentru viitoare intervenții, alocarea de resurse financiare între programe și politici mai bine orientate; recomandă Comisiei Europene să consulte Comitetul Regiunilor cu privire la acest concept;

46. atrage atenția asupra faptului că, cu ocazia negocierilor privind următorul CFM, vom asista la relansarea nesfârșitelor diferende dintre statele membre și Comisia Europeană privind gestionarea partajată sau directă a programelor. Deși statele membre pledează, în principal, pentru prealocările naționale, deoarece acestea sunt mai ușor de gestionat, va trebui să se țină seama de nevoile și competențele de la nivel local și regional, în conformitate cu principiul subsidiarității. Pe de altă parte, numai aplicarea strictă a principiului aditivității va duce la realizarea valorii adăugate europene; conchide că programele bazate pe gestiune partajată s-au dovedit a fi abordarea corectă pentru a combina aceste forțe;

47. sugerează că nivelul ratelor de cofinanțare națională ar trebui să se bazeze nu numai pe capacitatea de finanțare a statelor membre, ci și pe nivelul de dezvoltare economică al fiecărei regiuni și pe contribuția financiară a UE la realizarea obiectivelor generale ale Uniunii sau a valorii sale adăugate la nivel european: rate de cofinanțare mai mari ale UE pentru prioritățile europene și rate mai mici de cofinanțare UE pentru prioritățile existente în principal la nivel național;

48. solicită punerea în valoare a strategiilor macroregionale și a cooperării teritoriale europene, ca instrument de lucru comun al unor teritorii funcționale, independent de granițele administrative, și pentru a veni în întâmpinarea exigențelor concrete ale cetățenilor și întreprinderilor europene;

CFM post-2020

Durata următorului CFM

49. observă, în conformitate cu avizele CoR privind CFM 2014-2020, adoptate în 2011 ⁽⁶⁾ și 2012 ⁽⁷⁾, și privind bugetul UE pentru 2014 ⁽⁸⁾, o preferință marcată pentru o perioadă bugetară prelungită de zece ani, cu o revizuire substanțială obligatorie la jumătatea perioadei, după primii cinci ani;

50. este de părere că această opțiune s-ar potrivi cel mai bine cu programarea multianuală, întrucât, pe de o parte, oferă mai multă stabilitate și previzibilitate, în special în cazul programelor bazate pe gestiune partajată din domeniul politicii de coeziune și din cel al dezvoltării rurale, iar pe de altă parte, ar exista flexibilitate suficientă în cazul unei revizuiți intermediare;

51. observă că formula preferată a unui CFM de 5 + 5 ani s-ar încadra perfect în perioada mandatelor Parlamentului European, Comisiei Europene și Comitetului European al Regiunilor, ceea ce ar duce la creșterea legitimității democratice și a responsabilității CFM ulterioare;

Resurse proprii

52. consideră că reforma resurselor proprii este esențială pentru o gestiune democratică și responsabilă a fondurilor europene și regretă faptul că nu s-a înregistrat niciun progres semnificativ în acest domeniu;

53. solicită introducerea de noi resurse proprii în cadrul următorului CFM, în mare măsură contribuțiile bazate pe VNB ale statelor membre la bugetul UE nemaifiind astfel necesare. Acest lucru trebuie regândit în cadrul revizuirii CFM, cu scopul de a pregăti terenul pentru acordul politic privind noi inițiative în materie de resurse proprii, în timp util, pentru ca acestea să fie aplicabile în viitorul CFM;

54. subliniază importanța Grupului la nivel înalt privind resursele proprii și solicită o implicare corespunzătoare din partea parlamentelor naționale și a autorităților locale și regionale în viitoarele dezbateri privind noile resurse proprii ale UE;

Unitatea bugetului

55. solicită ca actualele instrumente speciale – cum ar fi Fondul european de dezvoltare, rezerva pentru ajutoare de urgență, Fondul european de ajustare la globalizare, Fondul de solidaritate al Uniunii Europene și instrumentul de flexibilitate – să fie încorporate în CFM pentru a garanta legitimitatea democratică și răspunderea în ceea ce privește bugetul UE;

56. atrage atenția că UE ar trebui să se concentreze pe nevoile reale și nu pe plafonul de 1 % din VNB, care este unul dintre principalele motive pentru care statele membre creează instrumente-satelit în afara bugetului UE și care scapă de sub controlul democratic al Parlamentului European, pentru a face față unor provocări care sunt greu de gestionat cu o finanțare insuficientă;

⁽⁶⁾ CdR 283/2011 fin.

⁽⁷⁾ CDR1777-2012_00_00_TRA_AC.

⁽⁸⁾ A se vedea nota de subsol 5.

Instrumentele financiare

57. solicită, înainte de prezentarea de către Comisia Europeană a propunerii sale privind următorul CFM, o analiză aprofundată a utilizării instrumentelor financiare din actualul CFM. Deși rolul unic pe care îl joacă în mobilizarea investițiilor private și generarea de creștere și locuri de muncă nu poate fi negat, există mai multe domenii în care utilizarea acestora nu este la fel de eficientă ca urmare a lipsei de oportunități de piață;

58. subliniază necesitatea găsirii unui echilibru just între subvențiile tradiționale și instrumentele financiare inovatoare. Aceasta înseamnă utilizarea într-o mai mare măsură a instrumentelor financiare care se dovedesc utile în practică și prezentarea de soluții alternative în caz contrar. În general, utilizarea instrumentelor financiare ar trebui să rămână facultativă pentru statele membre, în special în cazul programelor din cadrul politicii de coeziune. O combinație de subvenții, rate mai mici de cofinanțare UE pentru prioritățile existente în principal la nivel național și rate mai mari de cofinanțare UE pentru prioritățile europene și regionale, o utilizare mai judicioasă a unor instrumente financiare eficiente și concentrarea pe valoarea adăugată europeană par să fie împreună soluții pentru ca bugetul UE să devină eficient, generând mai multe rezultate cu mai puține resurse;

Simplificarea procedurilor

59. consideră că provocarea esențială pentru Uniunea Europeană în prezent nu este lipsa de idei sau soluții, ci lentoarea și rigiditatea procesului decizional. Simplificarea procedurilor și o mai mare flexibilitate trebuie, așadar, să fie primele aspecte de abordat în momentul lansării negocierilor privind viitorul CFM;

60. salută consultarea publică referitoare la revizuirea Regulamentului financiar aplicabil bugetului general al Uniunii și este dispus să coopereze la elaborarea de propuneri de simplificare a procedurilor bazate pe problemele identificate în acest domeniu;

Observații specifice

61. subliniază necesitatea de a include măsuri complementare la PIB în cadrul noii generații de fonduri structurale și de investiții europene în următoarea perioadă financiară multianuală, astfel cum s-a subliniat în recentul aviz al CoR pe tema „Indicatori pentru dezvoltarea teritorială – dincolo de PIB”;

62. consideră că, în următorul CFM, ar trebui să se acorde o atenție mai mare dezvoltării rurale și locale, cu stabilirea unor măsuri specifice pentru zonele slab populate, deoarece investițiile în programele locale și rurale mențin în viață structura economică și socială și creează un efect multiplicator dovedit, regiunilor respective trebuind să li se atribuie un rol fundamental în gestionarea acestor investiții. Deși dovezile arată că randamentul investițiilor poate fi mai ridicat în regiunile periferice decât în cele centrale, reamintește că criteriile de eficiență economică nu sunt suficiente în sine pentru a lua decizii cu privire la alocarea finanțării și că sunt necesare criterii sociale și politice. Totodată, programele de cooperare teritorială europeană ar trebui mai bine puse în valoare și integrate în ansamblul politicilor de coeziune, recunoscând valoarea lor adăugată în ceea ce privește construirea unei identități europene comune;

63. dorește să atragă atenția asupra importanței programului LIFE și a unei finanțări adecvate a acestuia în noul CFM. Programul LIFE reprezintă un instrument important, ce contribuie la finanțarea și încurajarea politicilor și proiectelor în materie de mediu și climă de la nivel local și regional cu valoare adăugată europeană. Proiectele LIFE s-au dovedit a avea o funcție importantă de catalizator pentru mobilizarea altor fonduri ale UE;

64. trebuie acordată mai multă atenție consecințelor schimbărilor demografice în Uniunea Europeană. În acest sens, Comitetul solicită Comisiei să valorifice CFM post-2020, pentru a face față provocărilor demografice, luând în considerare situația demografică de la nivel regional și local și evoluția acesteia în elaborarea de noi instrumente și în procesul de luare a deciziilor politice;

65. reamintește, în această privință, că, în bugetul UE, există nu mai puțin de 20 de instrumente diferite ale UE pentru a finanța dezvoltarea locală. Dispozițiile privind dezvoltarea locală integrată și cadrul strategic comun din actualele reglementări privind fondurile ESI sunt în mod clar insuficiente pentru evitarea suprapunerilor și pentru asigurarea unei finanțări cu adevărat integrate între cele cinci fonduri ESI. Prin urmare, ar trebui să se aibă în vedere:

-
- un instrument de finanțare al UE mai simplu și mai consolidat, care să vizeze în mod specific dezvoltarea locală și teritorială;
 - o responsabilizare mai profundă a comunităților locale pentru a-și dezvolta propriile abordări la nivel local;
 - reducerea nivelurilor de gestionare a fondurilor pe verticală, precum și a compartimentării orizontale existente la nivelul Comisiei și al ministerelor;
 - trecerea la o raportare cu privire la performanță bazată pe rezultate și la un regim de audit mai puțin împovărător;

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA
